

Czy w Europie stosowane są tortury?

Helsińska Fundacja Praw Człowieka wraz z Wydziałem Stosunków Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego zorganizowała spotkanie z Lätif Hüseyinovem, Prezydentem Komitetu Zapobiegania Torturom Rady Europy (CPT). Spotkanie poświęcone było problematyce zakazu tortur oraz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania. Moderatorem spotkania był dr Adam Bodnar, a w panelu dyskusyjnym udział wzięli dr hab. Barbara Stańdo – Kawecka oraz dr Paweł Filipek.

Przypomnijmy, że Europejska konwencja o zapobieganiu torturom oraz niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu (dalej: Konwencja) oparta jest na założeniu, że „ochrona osób pozbawionych wolności przed torturami oraz niehumanitarnym lub poniżającym traktowaniem albo karaniem może być wzmocniona środkami pozasądowymi o charakterze zapobiegawczym, poprzez wizytacje”. Tak określony cel realizuje Komitet powołany na mocy Konwencji, który jest pozasądowym organem Rady Europy. Komitet jako organ kontrolujący jest uprawniony do wizytacji każdego miejsca, w którym przebywają osoby pozbawione wolności przez władze publiczne. Organizuje on wizytacje okresowe, jak również wizytacje ad hoc, które przeprowadzane są, gdy stwierdzone zostaną szczególne okoliczności uzasadniające taką konieczność.

W trakcie spotkania poruszono problem efektywności mechanizmów ochrony praw człowieka w ramach systemu Rady Europy. Prezydent CPT wskazał, że działalność CPT jest tylko elementem tego systemu i jego głównym celem jest prewencja w zakresie tortur. Zwrócił szczególną uwagę na zasady działania CPT: poufności i współpracy z Państwami. Stwierdził, że mogą one być podstawą do formułowania zarzutów o słabości Komitetu, ale w jego odczuciu stanowią one o jego wartości w walce o upowszechnianie standardów w państwach europejskich. W tym kontekście Prezydent CPT podkreślił rolę współdziałania Państwa z organami ochrony praw człowieka, których celem jest ochrona osób pozbawionych wolności, a nie potępienie państw za ich nadużycia. Zasada poufności polega natomiast na tym, że wnioski Komitetu, jego raporty i odpowiedzi rządów są z zasady niejawnymi. Podkreślił również rolę organizacji pozarządowych w budowaniu społeczeństwa demokratycznego i podejmowanej przez nie działalności strażniczej.

W ramach spotkania jego uczestnicy zastanawiali się czy w całej Europie obowiązuje ten sam standard praw człowieka, czy można wyodrębnić dwa standardy wschodnio- i zachodnioeuropejski, które są konsekwencją różnic o charakterze historycznym, gospodarczym i politycznym na mapie Europy. Prezydent CPT podkreślił, że standard jest jeden, natomiast organy kontrolujące niekiedy muszą stosować odmienne podejście.

Czy w Europie stosowane są tortury

Wpisany przez Maria Ejchart

piątek, 12 października 2012 12:14 - Poprawiony piątek, 12 października 2012 12:16

Debata była również okazją do analizy obecnej sytuacji w Europie. W trakcie spotkania poruszono szereg aktualnych problemów, z którymi musi zmierzyć się społeczeństwo europejskie, w tym w szczególności problem odpowiedzialności za więzienia CIA, sytuację w Rosji oraz Gruzji.